

Asielbeleid kabinet-Schoof

1 GRENSCONTROLES

Hoe gaat het nu in Nederland?

Er zijn grenscontroles op Schiphol. Aan de landsgrenzen met België en Duitsland zijn steekproefsgewijze mobiele controles.

Wat wil het kabinet-Schoof?

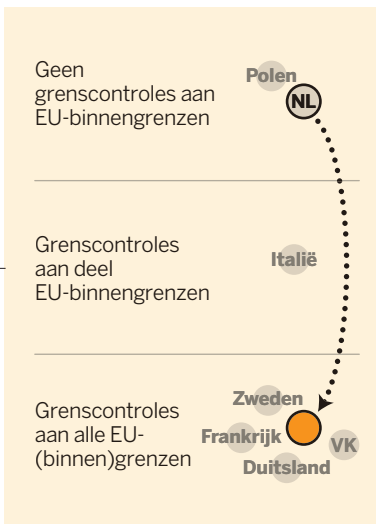
Grenscontroles vanaf 9 december.

Hoe werkt het in andere Europese landen?

De meeste andere West-Europese landen hebben opnieuw grenscontroles ingevoerd. Duitsland, bijvoorbeeld, breidde de controles in het najaar van 2024 uit naar alle landsgrenzen. In de eerste negen maanden van dit jaar registreerde Duitsland 53.410 ongeautoriseerde binnenkomsten. Er werden 28.321 mensen aan de grens geweigerd, onder anderen reeds afgewezen asielzoekers en personen die geen geldige reisdocumenten bij zich hadden én geen asiel wilden aanvragen. Asielzoekers worden doorgelaten.

LEGENDA

- Kabinet-Schoof
- Nederland
- Andere landen

3 GELDIGHEID VERBLIJFSVERGUNNING VOOR VLUCHTELINGEN

Hoe gaat het nu in Nederland?

In Nederland is een asielvergunning vijf jaar geldig. Daarna is er de mogelijkheid een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd aan te vragen. Een extra eis is dat een asielzoeker daarvoor moet slagen voor het inburgeringsexamen.

Wat wil het kabinet-Schoof?

De geldigheidsduur van de asielvergunning terugbrengen van vijf naar drie jaar. Uit de brief die premier Schoof eind oktober aan de Tweede Kamer stuurde: 'Hiermee sluit Nederland aan bij de meer gangbare termijn in de ons omringende landen.'

Hoe werkt het in andere Europese landen?

Nederland blijkt in werkelijkheid al het midden te houden tussen de omliggende landen. Duitsland, Polen en Zweden kennen aan vluchtelingen een (eerste) verblijfsvergunning toe van drie jaar, het Verenigd Koninkrijk en Italië hanteeren vijf jaar, en Frankrijk zelfs tien jaar.

2 EÉN- OF TWEESTATUSSTELSEL

Hoe gaat het nu in Nederland?

Volgens de Europese regels bestaan er twee soorten asielbescherming. Een vluchteling wordt in zijn land persoonlijk vervolgd, vanwege bijvoorbeeld ras, godsdienst of politieke overtuiging. Bij terugkeer komt zijn leven in gevaar.

Wie niet in aanmerking komt voor een vluchtelingenstatus, kan 'subsidiare bescherming' krijgen. Deze status is er voor mensen die afkomstig zijn uit een gebied met oorlog of gewapend conflict, of die in hun land moeten vrezzen voor foltering of de doodstraf.

Nederland maakt sinds het jaar 2000 geen onderscheid tussen twee groepen. Ze hebben beide dezelfde rechten. Voor die tijd bestonden er verschillende statussen, maar dat leverde veel extra werk op voor immigratiedienst IND en de rechterlijke macht. Er waren mensen die een nieuwe asielaanvraag deden om een betere status te krijgen.

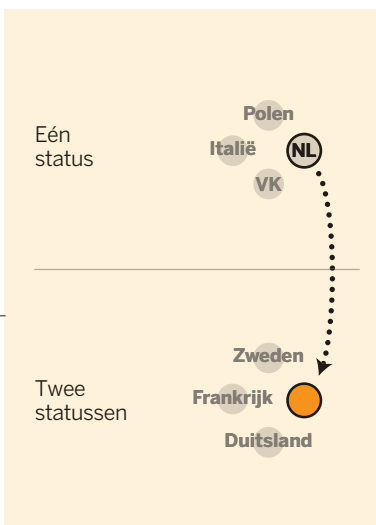
Wat wil het kabinet-Schoof?

Het kabinet wil een tweestatusstelsel invoeren, waarbij subsidiair beschermden minder rechten krijgen dan vluchtelingen. De 'hoofdregel' voor subsidiair beschermden moet worden dat gezinshereniging alleen mogelijk is als iemand woonruimte, een stabiel en toereikend inkomen en minimaal twee jaar een verblijfsstatus heeft.

Hoe werkt het in andere Europese landen?

Duitsland, Frankrijk en Zweden kennen al een scherp onderscheid tussen vluchtelingen en subsidiair beschermden. Zo is in Duitsland de verblijfsvergunning voor vluchtelingen langer geldig (drie in plaats van één jaar). Verder mag een vluchteling zijn gezin naar Duitsland laten overkomen, maar geldt voor subsidiair beschermden een quotum: iedere maand krijgen (in theorie) maximaal 1.000 gezinsleden een visum om Duitsland binnen te komen.

In het Verenigd Koninkrijk, Italië en Polen zijn er in de praktijk weinig verschillen tussen de ene en de andere status.

4 PERMANENTE VERBLIJFSVERGUNNING VOOR VLUCHTELINGEN

Hoe gaat het nu in Nederland?

Na vijf jaar in Nederland kunnen vluchtelingen een verblijfsvergunning krijgen voor onbepaalde tijd. Vluchtelingen zijn dan voor hun verblijf niet langer afhankelijk van de veiligheid in het land van herkomst. Een voorwaarde is dat ze het inburgeringsexamen halen.

Wat wil het kabinet-Schoof?

Geen aparte asielvergunningen voor onbepaalde tijd meer. Het regeerprogramma stelt dat zo 'bij gewijzigde omstandigheden kan worden getoetst of bescherming nog noodzakelijk is of dat iemand weer terug kan naar het land van herkomst'.

Volgens experts, die spreken van symboolwetgeving, is er voor asielzoekers echter een andere mogelijkheid om voor de lange duur in Nederland te blijven. Er bestaat namelijk ook een EU-verblijfsvergunning voor langdurig ingezetenen. Die kan iedereen krijgen die langer dan vijf jaar in de EU verblijft én - dat wel - over voldoende inkomen beschikt.

Hoe werkt het in andere Europese landen?

In alle onderzochte landen kunnen asielzoekers een permanente verblijfsvergunning krijgen. Soms worden daar aanvullende eisen gesteld, vaak op het gebied van taal of inkomen. Ook geldt, net als in Nederland, dat wordt gekeken of de asielzoeker zich heeft ingelaten met criminaliteit. Zweden lijkt daarin het verst te gaan: daar geldt dat vluchtelingen een 'ordelijk leven' moeten leiden willen ze in aanmerking komen voor permanent verblijf.

5 NAREIS VAN PARTNERS

Hoe gaat het nu in Nederland?

Vluchtelingen mogen hun gehuwde óf ongehuwde partner laten overkomen.

Wat wil het kabinet-Schoof?

In het regeerprogramma stond er nog niets over, maar na het laatste asielakkoord zet het kabinet in op het schrappen van de mogelijkheid tot nareis van ongehuwde partners.

Hoe werkt het in de andere landen?

Europese landen verschillen behoorlijk van elkaar als het gaat om de nareis van partners. In Italië en Polen komen alleen getrouwde partners in aanmerking voor gezinshereniging. Aan de andere kant staan Frankrijk, Zweden en het Verenigd Koninkrijk, waar ook een partner met wie iemand samenwoonde mag nareizen. Als die optie wordt geschrapt, kunnen homostellen minder gemakkelijk worden herenigd. Niet in alle landen bestaat immers het homohuwelijk.

